

KURIER POLSKI

Rok II
Telefony Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynna cała doba)
Centrala zamiejscowa 90. Rozmównica publiczna 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje zamówienia i reklamy codziennie od godziny 10 do 12

Niedziela, dnia 10 marca 1946 r.

Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konto PKO „ZRYW” Nr VI-135, PKO „I.K.P.” Nr VI-140
Konto bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy

Nr 67

Gen. Robertson
nieustępliwy

HAMBURG (ZAP). Gen. Robertson omówił zagadnienie denazyfikacji w Niemczech. Oświadczył on, że władze brytyjskie są zdecydowane bezkompromisowo i systematycznie przeprowadzić denazyfikację. Nie powstrzymają ich od tego ewentualne trudności w zmontowaniu niemieckiej administracji samorządowej. Odpowiedzialnością za denazyfikację obarczane będą władze niemieckie. Pokutować będą jedynie nieprzejednani hitlerowcy, podczas gdy innym da się możliwość odpokutowania swoich grzechów, po czym odzyskają swoje prawa.

Nowa lista
przestępców wojennych

LONDYN (PAP-G). Komisja ONZ dla badania zbrodni wojennych ogłosiła 25 listę niemieckich przestępców wojennych. Lista zawiera 1.488 nazwisk.

Głód i epidemia w Chinach

LONDYN (R). Chinom grozi klęska głodu. Radio donosi z Czungkingu, że na skutek katastrofalnej suszy zbiór ryżu wynosi 1/10 przeciętnej

Związek Radziecki przeciwny polityce bloku anglo-amerykańskiego. Opinia trzech podsekretarzy stanu USA
Echa wystąpienia Churchilla

Polska przypomina b. premierowi postanowienia konferencji krymskiej w sprawie przesiedlania Niemców

Tass podaje krytyczne uwagi, wyjęte z angielskich i amerykańskich czasopism, określając mowę Churchilla jako agresywną i antyradziecką. Churchill — twierdzi radio moskiewskie — wygłosił mowę z racji otrzymania tytułu naukowego. Wykorzystał tę okazję na wygłoszenie mowy o sytuacji międzynarodowej. Związek Radziecki sprzeciwia się idei sojuszu anglo-amerykańskiego. Sprzeciwia się jej również przewodniczący angielskiej Partii Pracy, prof. Harold Lasky, który określa mowę Churchilla jako oznakę brytyjskiego imperializmu.

WASZYNGTON (R). Trzech amerykańskich sekretarzy stanu oświadczyło, że projekt Churchilla oznaczałby załamanie się ONZ i podważyłby jedność Wielkiej Trójki, bez której nie można osiągnąć zwycięstwa i pokoju. Porównują Churchilla do Chamberlaina, który z powodu antysowieckiego nastawienia

dopuścił do wzrostu potęgi hitlerowskiej. Churchill wypłynął dzięki potępieniu polityki Chamberlaina, dzisiaj sam w jej ślady wstępuje.

Również w Polsce mowa Churchilla wywołała protesty. Jako pierwsza zaprotestowała przeciwko niej poznańska Wojewódzka Rada Narodowa. Ziemia Poznańska i Lubuska protestuje dlatego, że ziemie nad Odrą i Nysą są historycznymi ziemiami polskimi i ich włączenie do Polski jest skromnym wynagrodzeniem Polski za jej bohaterskie walki. Ze zdumieniem dowiedzieliśmy się również z mowy Churchilla o „wypędzaniu” przez Polaków milionów Niemców. Jeszcze na konferencji w Jałcie Churchill przyrzekł, że Stany Zjednoczone i Wielka Brytania udzielią Polsce pomocy w przesiedlaniu Niemców.

wydajności. W najważniejszych prowincjach Chin panuje głód i wybuchły epidemie, które dziesiątkują ludność.

Anglia zapożycza się w Kanadzie

LONDYN (R). Pożyczka, udzielona Wielkiej Brytanii, przez Kanadę, wynosi 1. miliard 250 milionów dolarów. Prasa angielska powitała ten krok z wielką radością, podkreślając o solidarności angielskiej wspólnoty interesów podczas wojny, jak i obecnie, podczas pokoju. Kanada była najwzajemniejszym sojusznikiem W. Brytanii, nie opuszczając jej w najcięższych dla niej chwilach. Podczas wojny Kanada udzieliła Wielkiej Brytanii 225 milionów funtów szt. pożyczki, a niezależnie od pożyczki i kredytów utrzymywała przemysł wojenny, pomagając Anglii. Jeśli się weźmie pod uwagę, że Kanada liczy jedynie 11 milionów mieszkańców są to osiągnięcia, które zapewniają jej wspaniałą przyszłość. „Times” podkreśla, że nie okazując się niewdzięcznym dla Kanady, zaznaczyć wypada, że Kanada przez udzielenie pożyczki wzmoże swój eksport drzewa i żywności do Wielkiej Brytanii.

Również parlament angielski przyjął bardzo życzliwie pożyczkę Kana-

dy. Członkowie parlamentu wnieśli o wystosowanie specjalnego podziękowania dla rządu kanadyjskiego.

Walka przed wyborczą w Rumunii
Socialiści a komuniści rumuńscy
Przywódcą socjalistów - Petrescu - przeciw blokowi wyborczemu

LONDYN (R). Sekretarz rumuńskiej partii komunistycznej zastakował przywódców stronnictw socjalistycznych za ich nieprzychylnie stanowisko w sprawie wspólnego bloku wyborczego. Jeśli socjaliści przejdą do obozu reakcji, odmawiając udziału we wspólnym bloku wyborczym, po-

nosić będą jedyną odpowiedzialność za rozbiście obozu demokratycznego. Przywódca socjalistów rumuńskich, Petrescu, zarzuca ze swej strony komunistom stosowanie metod, którym jego obóz się gwałtownie przeciwstawia, zmuszając go tym samym do wystawienia własnej listy kandydatów.

Noty USA do Francji

WASZYNGTON (FA). Stany Zjedn. wystosowały do rządu fran-

cuskiego dwie noty, a mianowicie jedną dot. przekazania sprawy Hiszpanii Radzie Bezpieczeństwa ONZ i drugą w sprawie przyszłości Zagłębia Ruhry i Nadrenii.

Kociół indyjski
dymi

NEW DELHI (R). W New Delhi odbyły się dalsze demonstracje Hindusów. Demonstranci usiłowali podpalić ratusz. Również odbywająca się z racji „tygodnia zwycięstwa” parada zwycięstwa wojsk brytyjskich nie odbyła się bez przeszkód.

O nową konstytucję we Francji

PARYŻ (R). Francuskie narodowe zgromadzenie konstytucyjne narażdało się nad wstępnymi pracami do przygotowania konstytucji francuskiej. Członkowie konstytuancy za-

proponowali oparcie się w tej mierze na manifestie z 1789 r. z okresu wielkiej rewolucji. Jeden z członków socjalistycznych zaproponował projekt deklaracji człowieka pracy, ogłoszony przez zmarłego prezydenta Roosevelta, równający w prawach wszystkich obywateli wspólnoty francuskiej i dający absolutną równość mężczyznom i kobietom. Inni członkowie konstytuancy krytykowali projekty tych deklaracji, motywując, że żadna z nich nie mówi o prawach ludzi, ani o wolności nauczania. Były premier francuski, Herriot, zaprotestował przeciwko brakowi w projektowanych deklaracjach wzmianki o wolności prasy.

Lehman

naczelnym dyrektorem UNRRA

Lokomotywy
dla Polski UNRRA

LONDYN (R). Odbyły się tu pierwsze próby z lokomotywą, zakupioną przez UNRRA. Jest to pierwsza lokomotywa z liczby 110, zakupionych przez UNRRA w celu usprawnienia transportów do Polski, Czechosłowacji i Jugosławii.

Redukcja ang. elskiej
floty wojennej

LONDYN (R). Angielskie ministerstwo marynarki podało do wiadomości, iż flota brytyjska zostanie do końca roku zredukowana do 200.000 ton, co wynosi 1/3 stanu wojennego. Pozostanie tylko jeden pancernik o pojemności 45.500 ton. Anglia straciła podczas wojny 51.000 oficerów i marynarzy oraz 4.000 jednostek bojowych. Angielska marynarka zatopiała 996 niemieckich okrętów bojowych.

Demobilizacja armii
Andersa nastąpi w kwietniu

LONDYN (PAP-G). Reuter donosi, iż ambasador brytyjski w Rzymie, Charles oświadczył, że Armia gen. Andersa będzie zdemobilizowana w ciągu miesiąca kwietnia br.

Linia lotnicza Warszawa - Poznań

WARSZAWA (PAR-R). Polskie linie lotnicze „Lot” uruchomiły nową linię lotniczą Warszawa-Poznań. Loty odbywają się trzy razy w tygodniu, mianowicie w poniedziałki, środy i piątki. Odlot z Warszawy następuje o godz. 9, przyjazd do Po-

znania o 10,30, odlot z Poznania o godz. 11-tej, przyjazd do Warszawy o 12,30. Jest to trzecie z kolei połączenie krajowe, uruchomione przez „Lot”. W najbliższym czasie uruchomiona będzie komunikacja lotnicza Warszawa-Kraków.

Oficjalny komunikat
w sprawie Persji

MOSKWA (FA). W oficjalnym komunikacie wydanym po wyjeździe delegacji perskiej z Moskwy, stwierdza się, że przeprowadzone zostały w dniach od 19. 2. do 6. 3. rozmowy ze Stalinem i Molotowem, przy czym omówiono zagadnienia interesujące obydwie kraje w przyjaznej atmosferze. Zw. Radziecki i Persja uczynią wszystko, aby wzmocnić wzajemne stosunki.

W stanie Georgia w Stanach Zjedn. rozpoczęła się konferencja monetarna. Zadaniem konferencji jest utworzenie międzynarodowego funduszu monetarnego oraz międzynarodowego banku.

Polskość
Ziem Zachodnich

Od momentu, gdy traktat wersalski odebrał Niemcom część zagrabionych nam kiedyś ziem, nauka niemiecka z najwyższym wysiłkiem rozpoczęła poszukiwać argumentów, przemawiających za ponownym rabunkiem ziem polskich. To, co w czasie rozbiorów znajdowało tylko słaby odbłask w nauce niemieckiej jak np. teoria Bretholza o przetrwaniu krwi niemieckiej od czasów przedhistorycznych po okres historyczny, co kiedyś w dobie potęgi Niemiec było teorią niepotrzebną i nawet przez swoich odrzucaną, zaczynało nabierać nowych walorów i wartości. Z braku wszelkich historycznych podstaw do naszych ziem misję przysporzenia argumentów wzięły na siebie prehistoria i antropologia. Rozpoczął się istny wyścig. Zaczęto wyróżniać cały szereg ludów germańskich na ziemiach między Wisłą a Odrą, z obszaru tego uczyniono wbrew faktom naukowym prakolebkę tzw. Germanów wschodnich. Jako tako uporano się w swoim mniemaniu, z prehistorią, trzeba było jednak coś począć ze Słowianami, których źródła historyczne wymieniają bezspornie od VI w. po Chr. Trzeba było coś począć z twórcami potężnych dynastii słowiańskiej polskich Piastów i czeskich Przemysławów.

Pierwotnie usiłowano wprowadzić skrócić czas panowania Słowian przyjmując, że szeroka ława obejmująca oni tereny opuszczone przez Germanów dopiero w IX w. Ostatnio przed wojną przeprowadzone prace wykazały jednak istnienie ponad wszelką wątpliwość kultury historycznych Słowian już w VI i VII w. Na cóż jednak pomysłowość. Ogłosili więc prehistorycy wrocławscy ze słynnym rubasium warszawskiego Muzeum Archeologicznego i znanym polakożercą poległym na froncie wschodnim dr Petersenem, że Słowianie z błędnie przypisywanej im kolebki na Polesiu, przyszli jako lud pozbawiony wszelkiej kultury, nie umiejący nawet lepić prymitywnych naczyń glinianych. Ci to Słowianie zostali dopiero przekształceni na ludzi przez część, pozostałych na miejscu, Germanów wschodnich i stąd takie kolosalne podobieństwo kultury słowiańskiej do okresów poprzednich. Dziwnie karkołomne jest to tłumaczenie. Jedyne bowiem prostą konsekwencją jest stwierdzenie, że musiał żyć na naszych ziemiach ten sam lud słowiański, skoro kultura jego w czasach przedhistorycznych wykazuje tak kolosalne podobieństwo do okresu historycznego. Operowanie zmyślnymi dowodami jest rzeczą cechą charakterystyczną międzywojennych prehistoryków niemieckich. W oparciu o ich dowodzenia doszedł już w czasie ostatniej wojny antropolog Reche do przekonania, że Słowianie, jako lud bez kultury, nie mogli mieć własnych przywódców. Wobec tego, że teoria o normalskim pochodzeniu naszych Piastów nawet w oczach niektórych Niemców jak Ludata wydawała się naciągana, twierdził, że właśnie pozostali tu rzekomi Germanie narzucili swoje przywództwo przybyszom słowiańskim. Z ich grona wywodzić się musiał Popiel. Oni też musieli przeprowadzić na tronie książęcym zmianę i wprowadzić swego ziomka Piasta. U Germanów bowiem, u których warstwa chłopska była w dużym poważaniu i stała

Ustąpienie trzech ministrów
greckich po oświadczeniu premiera

ATENY (FA). Premier Sofulis podał do wiadomości, że wybory odbędą się zgodnie z obietnicą daną państwu sprzymierzonym — 31 marca. Po wyborach obecny rząd ustąpi. Jednocześnie premier wyko-

wał memorandum do rządu, w którym zwraca uwagę na wielkie trudności związane z organizowaniem wyborów, gdyż lewica wypowiedziała się kategorycznie za ich odroczeniem. W związku z tym ustąpiło trzech ministrów greckich.

na wysokim stopniu rozwoju, jest do pomysłowości fakt, iż — jak wynika z pochodzącej z XII w. kroniki tzw. Gallia Anonima — rządy w Polsce obejmuje chłop. Reche, sądząc, że zagadnienie to w sposób ostateczny wyświecił tak konkluduje:

„Ponieważ władza państwowa pozostała w germańskich rękach (sc. od czasów przedhistorycznych po historyczne), to przyjęcie wypada, że na obszarze wschodnio-germańskim (sc. między Wisłą a Odrą) nie było właściwego okresu słowiańskiego, tzn. w żadnym momencie nie było słowiańskiego panowania”.

Do takich absurdów, niezgodnych zupełnie z nauką doszła sterowana przez reżim hitlerowski nauka niemiecka. I takie przekonanie wszczała w beznamiętne głowy swoich uczniów.

Dodam tu tylko dla wyjaśnienia, że Słowianie panują na ziemiach między Odrą a Wisłą od 1300 przed nar. Chr. aż po czasy obecne. Krótki okres trwało jedynie panowanie na części tego terytorium Gotów i Gepidów, a w czasach historycznych państwa pruskiego. Dowiedzenia niemieckie, choć tak pozabawione podstaw, musimy jednak śledzić, gdyż niewątpliwie w ten sposób pragnęli Niemcy i będą jeszcze pragnęli przed światłem udoświadniać swoje życiowe i „historyczne prawa do rozmaitym czasie zrabowanych ziem słowiańskich.

Dr Witold Hensel

Papen utorował Hitlerowi drogę do władzy

Sądził, iż Hitler po dojsciu do władzy złagodnieje

NORYMBERGA (FA). W piątek rozpoczęły się w procesie niemieckich przestępców wojennych przemówienia obrońców. Jako pierwszy głos zabrał obrońca Goeringa. Przesłuchano też pierwszego świadka obrony gen. Bodenschatza. Obrońca Goeringa starał się wykazać, że Goering był przeciwnikiem wojny i usiłował powstrzymać Hitlera od rozpętania wojny.

Obrońca Papena prosił Trybunał o przesłuchanie 15 świadków, którzy mają potwierdzić, iż Papen przed ostatnimi wyborami w Niemczech sta-

rał się zjednoczyć wszystkie partie prawicowe w celu przeciwdziałania wpływowi narodowego socjalizmu. Papenowi zdawało się, iż współpraca z Hitlerem będzie możliwa i że uda się go pozyskać dla przekonań bardziej konserwatywnych. Dopiero mordercy, popełniane na przeciwnikach w łonie partii, przekonały go o rozbieżności ich idealów.

Były przewodniczący delegacji niemieckiej w Wersalu von Pesner ma potwierdzić, iż w 1942 r. otrzymał rozkaz od Papena skontaktowania się z atache morskim w Stambule

w celu otrzymania informacji, na jakich warunkach możliwe by było zawarcie pokoju. Jednocześnie Papen zamierzał udać się w towarzystwie Lerner'a do Rzymu, aby pozyskać współpracę kardynała Maglione w celu rozpoczęcia pertraktacji pokojowych. Oskarżony podkreślił, iż kroki te pomylił bez zezwolenia rządu Rzeszy.

Obrońca byłego kierownika przemysłu zbrojeniowego Speera, pragnie udowodnić przez wezwanie 22 świadków i przedłożenie 41 dokumentów, iż zadania jego były czysto techniczne i że nie miał nic wspólnego z polityką. Wśród świadków, o których powołanie prosi Speer, znajduje się Obergruppenführer SS Berger, jeden z najbliższych współpracowników Hitlera, który odniósł rany podczas zamachu bombowego w dniu 20 lipca 1944 r. Berger rozmawiał z Hitlerem dnia 20 kwietnia 1945 r. i twierdzi,

iż Hitler oświadczył, że ma zamiar zaprzestać walki i odebrać sobie życie. Speer twierdzi, iż już w styczniu ub. r. zwrócił uwagę Hitlerowi, że należy przystąpić do pertraktacji pokojowych, gdyż za dwa, trzy miesiące nastąpi gospodarcze załamanie się Rzeszy. Były protektor Czech i Moraw von Neurath, prosił Sąd o wysłanie kwestionariusza do ambasadora brytyjskiego w Waszyngtonie Lorda Halifaxa w celu stwierdzenia, iż Lord Halifax oświadczył Hitlerowi i Neurathowi, iż W. Brytania nie sprzeciwia się zasadniczo przyłączeniu Austrii do Rzeszy. Hans Fritzsche który był jednym z kierowników propagandy niemieckiej, powołuje świadków, którzy mają stwierdzić, iż wpływ jego w ministerstwie nie był większy, niż dyrektorów departamentów. Nie brał on też nigdy udziału w posiedzeniach gabinetu niemieckiego.

Obrońca Seyss Inquarta prosi o powołanie 9 świadków, wśród których znajduje się były min. spraw zagranicznych Austrii w gabinecie Schuschnigg'a Guido Schmidt.

Podziak floty niemieckiej

LONDYN (FA). Między Wielką Brytanią, Związkiem Radzieckim i Stanami Zjednoczonymi doszło do porozumienia w sprawie podziału floty niemieckiej o ogólnym tonażu —

1.190.000 ton. Flota ta zostanie podzielona na 3 równe części, przy czym dopuszczone będą również do podziału i inne narody sojusznicze.

Kłopoty Anglików z Niemcami

HAMBURG (ZNP). Zastępca gubernatora wojkowego strefy angielskiej zapewnił Niemców, że władze okupacyjne zrobią wszystko, by sytuację żywnościową poprawić. Anglia zdaje sobie sprawę z tego, że choć mieć efekt pracy, trzeba dbać o racjonalne wyżywienie narodu.

Już w najbliższym czasie ustalony będzie ostateczny potencjał przemy-

slu niemieckiego. Od samego początku władze okupacyjne popierały przemysł węglowy, to też jest nadzieja, że na przyszłą zimę, naród niemiecki, pewną ilość węgla uzyska dla siebie. Niebezpieczeństwo inflacji jest bardzo wielkie, lecz okupanci robią wszystko, by opanować niebezpieczną sytuację finansową.

chejda pierwszy zarządził na terenie Śląska w podległej mu części zagłębia rozbrojenie austriackich oddziałów wojskowych, biorąc w rozbrojeniu czynny udział. W czasie najazdu czeskiego na Śląsk Cieszyński został przez Czechów aresztowany. Po powrocie z więzienia w Mor. Ostrawie stanął na czele przygotowującej się akcji plebiscytowej na Zaolziu. Za działalność w tym okresie został odznaczony krzyżem zasługi. Rok po decyzji ambasadorów (lipiec 1920 r.) przynajmniej Zaolzie Czechosłowacji zmuszony opuścić Śląsk osiedla się w Działdowie i przybywa tam do roku 1929. Jego następne miejsce pobytu to Toruń, gdzie zamieszkuje do roku 1937, zajmując stanowisko zastępcy lekarza naczelnego Ubezpieczalni Społecznej.

Ten etap jego życia to okres najbardziej ożywionej działalności na terenie samorządowym, kulturalno- oświatowym i społecznym oraz na terenie Narodowej Partii Robotniczej której członkiem jest od r. 1921, piastując godność wiceprezesa organiza-

cji wojewódzkiej, członka rady naczelnej i zarządu głównego. Właśnie z okręgu pomorskiego został dr Michejda wybrany w r. 1930 (z ramienia Centrolewu) do senatu R. P.

Na ostatnie lata przed wojną przynosi się dr Michejda do Ostrowa Wielkopolskiego, gdzie objął stanowisko lekarza naczelnego w Ub. Społ. Niemcy zmusili go do przesiedlenia się na teren tzw. Gen. Gub. do Rzeszowa, w którym przebywa aż do momentu wkroczenia Armii Czerwonej. I w tym okresie nie pozostał poza nawiasem wydarzeń politycznych, utrzymując stały kontakt z organizacjami ruchu wywoleńczego. W momencie, gdy Stronnictwo Pracy mogło po odzyskaniu niepodległości przystąpić do akcji jawnej, z miejsca bierze czynny udział w pracach nad odtworzeniem sieci terenowej Stronnictwa. Na zasadzie deklaracji toruńskiej zaproszono dr T. Michejdę do Zarządu Głównego Str. Pr., obarczając go funkcją wiceministra zdrowia w Rządzie Jedności Narodowej. (t. j.)

Dr Tadeusz Michejda w Bydgoszczy

W niedzielę 10 bm. przyjeżdża do Bydgoszczy wiceminister zdrowia Rządu Jedności Narodowej dr Tadeusz Michejda, który na zgrupowaniu Stronnictwa Pracy w sali kina „Pomorzanin” o godz. 10.30 przed poł. wygłosi przemówienie dla członków i sympatyków Stronnictwa.

Stary członkowie Nar. Partii Rob. dobrze pamiętają zasłużoną działalność dr-a T. Michejdy. Całe jego życie poświęcone było sprawom publicznym i można śmiało powiedzieć, że nie było w Polsce żadnego ważniejszego wydarzenia politycznego na przestrzeni ostatnich lat trzydziestu, którego by dr Michejda przynajmniej z bliska nie obserwował, o ile nie brał w nim bezpośredniego udziału.

Bez wątpliwości na Jego wieczne zainteresowanie sprawami społeczno-politycznymi silny wpływ wywarła atmosfera domu rodzinnego, przykądca ojca — Franciszka Michejdy, twórcy i głowy kościoła ewangelicko-polskiego na Śląsku Cieszyńskim. Dom w Nawsiu, małym miasteczku na Zaolziu, w którym dr Tadeusz Michejda w roku 1879 się urodził, jeden z poetów śląskich nazwał Śląskiem Soplincowem. Nic też dziwnego, że już w okresie nauki gimnazjalnej brał on czynny udział w pracach tajnej organizacji „Jedność”, stawiającej sobie za zadanie utwierdzenie polskości w młodzieży śląskiej i pra-

cę oświatową wśród ludu śląskiego. Również w czasie studiów uniwersyteckich aktywnie współuczestniczył w życiu społecznym, piastując prezesury stowarzyszeń akademickich: „Ogniska” w Pradze, Zw. Akad. Polskich na Śląsku „Znicz”, Wzaj. Pomocy Uczniów Uniw. Jagiellońskiego. Za jego prezesury powstał pierwszy na ziemiach polskich Dom Akademicki w Krakowie przy ul. Jabłonowskich. On akcja stał na czele i przeprowadził ze skutkiem strajk studentów med., którzy w ten sposób poparli postulat Zarz. Klinik Krak. wobec władz austriackich.

Owczesny Jego polityczny przydział: to odłam bardzo ruchliwej i postępowej młodzieży, grupującej się wokół początków ruchu ludowego (Stapiński) i PPS.

Po uzyskaniu dyplomu doktora medycyny w roku 1906 na parę lat wyjeżdża do Wiednia, następnie do Lwowa po to, by w roku 1911 osiąść na następne lat 10 w Suchej Górnej na Śląsku Zaolziańskim.

W okresie tym poza pracą zawodową bierze także żywy udział w pra-

cy kulturalno-oświatowej, w spółdzielczości i sprawach gospodarczych. m. in. jako prezes „Sekretariatu Kresowego”, organizującego i pilnującego w zachodnio-południowej części karwińskiego zagłębia węglowego rozwoju polskich spraw gospodarczych.

W nocy 29. 10. na 30. 10 1918 r. z racji swego członkostwa w Radzie Narodowej w Cieszynie dr Tad. Mi-

Sytuacja na terenach zagrożonych

Przesilenie w Toruniu i Bydgoszczy

spodziewane jest w dniu dzisiejszym

Poziom wody na Wiśle w dalszym ciągu wykazuje tendencje zwykłe. Według najświeższych wiadomości podczas minionej doby wodostan podniósł się znacznie.

W Toruniu w godzinach popołudniowych wczorajszego dnia poziom wody podniósł się o dalsze pół metra (stan: 5,37). W Solcu Kujawskim woda doszła do poziomu 5,96 m. Zwyżka w Fordonie wynosi 40 cm (6,78), a w Chełmie przeszło pół metra (8,06). Przesilenie w Toruniu spodziewane jest w dniu dzisiejszym około południa przy czym wodostan osiągnąć może 5,70 m.

W Bydgoszczy Brda na razie nie wylała. Poziom wód jej u ujścia do Wisły dochodzi już do 8,00 m. Kryzys spodziewany jest dzisiaj w godzinach popołudniowych.

W dolinie Wisły powiaty grudziądzki, chełmiński i świecki znajdują się w coraz krytyczniejszej sytuacji. Na obszarach zagrożonych została zorganizowana akcja przeciwpowodziowa, którą kieruje specjalnie do tego powołana komisja międzyministerialna z udziałem przedstawicieli ministerstw: Rolnictwa, Obrony Narodowej, Komunikacji, Opieki Społecznej, oraz Poczty i Telegrafów.

Na czele Komitetu stoi dyr. Dep. K. Matula.

Alarm powodziowy został już ogłoszony w trzech powiatach grudziądzkim, chełmińskim i świeckim. Przeprowadzana jest stopniowa ewakuacja, w której w pierwszym rzędzie z terenów zagrożonych zalaniem usuwa się dzieci, starców i żywy inwentarz.

W Brukseli odbędzie się dniach 11, 12 i 13 marca międzynarodowy zjazd radiofonii. Na zjazd ten wyjechała już delegacja polska pod przewodnictwem inż. Blüchera z Polskiego Radia.

Wrażenia teatralne

Mazepa

Tragedia w 5 aktach Juliusza Słowackiego

Z odrodzonej sceny polskiej w Bydgoszczy przemówił po wielu latach po raz pierwszy Juliusz Słowacki. Fakt ten pięcioletni ostateczny i po królewskim triumfie polszczyzny w mieście do niedawna najbezwzględniej poddanym germanizacji i napawa nasze serca uczuciami dumy narodowej. Premiera „Mazepy” stanowiła jednak źródło nie tylko emocji patriotycznej. Tragedia Słowackiego wciągnęła nas w magiczny krąg sztuki najwyższego lotu i oczarowała technicem wielkości, które wieje od dzieła geniuszu niezależnie od jego stylu literackiego. Po długim szeregu premier mniej lub więcej wartościowych, lecz przecież normalnych w powojennym teatrze, czuli się widz jakby po dźwiękach marszów, tańców i popularnej muzyki zabrzmiła sala klasycznym koncertem symfonicznym.

Zapewne oddziaływa „Mazepa” kaskadą królewskich wierszy i czarem języka poetyckiego o niepowtarzalnym, oryginalnym piętynie. To jednakowoż nie decyduje w teatrze. Tym

mniej stanowi najważniejszy walor tragedii Słowackiego technika sceniczna, mimo pewnych naciągnięć sytuacyjnych, które wytknął jeszcze Libelt, wirtuozowska w piętrzeniu coraz bardziej wstrząsających, koszmarnych efektów. „Mazepa” nie przemawia do widza patosem ideowego dramatu, jak np. „Lilla Weneda” lub „Kordian”. W dramacie o podmalowanym tylko z lekka kolorystycznie historycznym wstrząsa przede wszystkim obraz życia ludzkiego w aurze tragicznych śpięć.

Życie miazdzy jednych lecz w drugich wyzwała szlachetne porwy, utajone gdzieś w głębi serca. Demonicznie zazdrośny, brutalny i po magnacku butny Wojewoda wtrąci w otchłań nieszczęścia żonę, syna i siebie. Natomiast miłość wojewodziny Amelii i jej pasierba Zbigniewa, którzy giną wskutek splotu pomyłek jako ofiary pod fałszywym adresem skierowanej starczej zazdrości i mściwości Wojewody, szlachetnie w ogromie nieszczęścia — owiana tragedią — nabiera znamion niedwie-

świętości. Bohater tytułowy, frant i lekkoduch, przeradza się z łowcy przygód erotycznych w człowieka, zdolnego do najwyższych wzlotów ducha. Kto wie, czy ta metamorfoza Mazepy nie stała się przyczyną kreowania go na bohatera tytułowego, aczkolwiek tak Zbigniew i Amelia jak Wojewoda stoją na tym samym planie w akcji tragedii. W „Mazepie”, jak w tylu innych utworach Słowackiego, występuje ten charakterystyczny moment uwznioślenia, „wyanieśnienia” pewnych postaci, przeciwstawieniu naturom pospolitym lub przeciętnym. Jeżeli widz w pierwszej chwili nie uświadamia sobie należycie ważkości elementu transfiguracji psychicznej, to dzieje się to dlatego, że zagęszczające się pod koniec tragedii okropności odwracają uwagę od tonów subtelnych, pogodniejszych, godzących nas z życiem.

Straszną jest w „Mazepie” niszcząca potęga ślepej lamietności, upostaciowanej w Wojewodzie, ale bodaj jeszcze groźniej przedstawia się fakt, że sprawca tytułu nieszczęść, obłudny i świętoszkowaty król, jako jedyna dramatis persona wychodzi cało z potwornego kataklizmu. Komuż nie przypominały się w tym związku i św. Gwałbert, i Śláz, i Grabiec — wszystko nędzne figury, które w

myśl ironii tragicznej Słowackiego ciągną wbrew sprawiedliwości za sznurki w marionetkowym teatrze życia i dziejów!

Oto kilka refleksji — z konieczności bardzo ogólnikowych — które nasyła premiera „Mazepy”. Starca one jednak zupełnie, aby widz, który odwykił od teatru romantycznego, zdał sobie sprawę z założeń artystycznych Słowackiego i do nich podszedł z właściwym nastawieniem. Mimo dużej dawki realizmu nie chodzi w „Mazepie” o kopię rzeczywistości, lecz o poetycką wizję duszy ludzkiej i powikłanego tragicznie świata. Kto w ten rodzaj sztuki wczuć się nie umie, dla tego będzie oczywiście „Mazepa” tylko jakimś „Grand-Guignol'em w poetyckiej oprawie...

Przy realizacji scenicznej „Mazepy” trudność polega na właściwym sproporcjonowaniu realistycznych elementów i poetyckiego słowa. Jeżeli wiersz Słowackiego przytłumią dekoracyjne akcesoria, to tragedia może łatwo przewekslować na tory melodramatu. Zdaje mi się, że reżyseria dyr. Aleksandra Rodziewicz'a wyszła nie tylko obronną ręką z dylematu, lecz przy uwzględnieniu wagi pierwszoplanowej dekoracyjno-widowiskowej nie uрониła nic z poezji. Pewne koncepcje reżyserskie np. zastąpienie trumny tarasującej królowi przejście

katafalkiem zasługują na uznanie (złagodzenie okropności). Umiejętnie poradzono sobie również z płytkością małej sceny (schody!).

Główny zespół był wyrównany. Wiceminister Słowackiego miał na ogół piękne brzmienie. Guttner w roli Wojewody dał wstrząsającą postać miotanego zazdrością i mściwością starca. Niczewska (Amelia) i Przeradzki (Zbigniew) ze wszech miar przekonująco odtworzyli parę tragicznych kochanków. „Mazepa” w ujęciu Kasowskiego był kreacją plastyczną, pełną sowidrzalskiego junactwa w pierwszej, pełną rycerskiej szlachetności w drugiej części tragedii. Oryginalną postać króla dał Strzelcki. Krzywicka odtworzyła z wdziękiem rolę kasztelanowej. W mniejszych rolach występowali Lochman (Chmara), Kuźmiński (Chrzastka) i Jezuszkiewicz (Pasek).

W czasie antraktu składali na scenie teatrowi gratulacje z okazji rozpoczęcia pracy ob. prezydent Twardzicki i naczelnik Woj. Wydziału Kultury i Sztuki, prof. Remer. W serdecznych słowach dziękowali artystom dramatu. Kuźmiński i dyrektor Rodziewicz.

Dla publiczności dowodem osiągnięć teatru była premiera, która stanowi poważny etap. Jan Piechocki

Kalendarzyk

Sobota: 9 marca
Katolicki: Franciszki.
Słowiański: Mściwawy.
Historyczny: 1652 - „Liberum veto” powsta Sycyliińskiego.

BYDGOSZCZ

Dziś w sobotę w Teatrze Polskim komedia w 3 aktach A. Grzymały-Siedleckiego pt. „Ludzie są ludźmi”. Początek o godz. 18.30. Kasa czynna od g. 10-12 i od g. 15-18.30.

Dymśa w Bydgoszczy. w sobotę 9 i w niedzielę 10 bm. w sali kina „Pomorzanin” wystąpi popularny aktor sceny i filmu polskiego, Adolf Dymśa, w swoim przebojowym repertuarze, oraz światowej sławy duet taneczny Niewęglowski. Program uzupełniają: najlepszy stepista polski, E. Radulski i Z. Grabińska - piosenkarka. Przy fortepianie pianista - wirtuoz, Z. Czerniak. Przeprowadzą bilety w kasie kina. Początek o godz. 20.

W niedzielę o g. 16 w Domu Harcerza przy ul. Libelta 8 odbędzie się „Kominiek” 16 Druż. Żegl. Zbiórka instruktorów o g. 16.

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych zwołuje na dzień 11 bm. o godz. 16 w sali OKZZ konferencję kulturalno-oświatową dla przewodniczących i sekretarzy Rad Zakł. m. Bydgoszczy. Porządek dnia: Zagajenie (przewodnicząc OKZZ); Referat pod tyt. „Praca kult.-oświat. w Zw. Zaw.” (instrukt. KCZZ); Sprawozdanie przew. Rad Zakładowych z dotychczas. działaln. kult.-oświat.; Wolne wnioski. Ze względu na ważność konferencji OKZZ zobowiązuje Zarządy Zw. Zaw. do dopilnowania i terminowego powiadomienia Rad Zakł. Obecność obowiązkowa. Okręgowa Komisja Związków Zawodowych.

W dniu 17 marca br. odbędzie się w Toruniu I wojewódzki zjazd Tow. Przyj. Polsko-Radz., poświęcony pogłębieniu idei zblżenia kulturalnego społecznego i politycznego Polski i ZSRR. Zjazd będzie przeglądem osiągnięć w tej dziedzinie społeczeństwa pomorskiego i manifestacją uczuć postępowych demokratów na rzecz trwałego sojuszu polsko-radzieckiego.

Potworne morderstwo na tle miłosnym

Zbrodnica para kochanków stanie przed sądem

W bieżącym miesiącu Wydział Karny S. O. będzie rozpoznawał sprawę zwyrodniałej pary kochanków, Kusza Mariana, ur. w 1917 r. i Brzezińskiej Janiny, zam. w Wapnie pow. Wągrowiec, oskarżonych o bestialskie zamordowanie męża oskarżonej, śp. Henryka.

Oboje oskarżeni znali się jeszcze z dawnych czasów i zamierzali się nawet pobrać ale na przeszkodzie stanął brak gotówki, gdyż narzeczoną nie miała posagu, a Kusz spłacał ziemię otrzymaną z parcelacji. W rok po swoim ślubie, Brzezińska nawiązała stosunek cielesny z Kuszem, a po przymusowym wyjeździe H. Brzezińskiego na roboty w czasie wojny, romans stał się publiczną tajemnicą.

Brzeziński po powrocie do domu dowiedział się o zdradach żony i zabrał Kuszowi bytowania w swoim domu, a żonie kazał zerwać kompromitującą znajomość. Skutek był tylko taki, że kochankowie widywali się pokryjomo, a na dalsze upomnienia zareagowali w ten sposób: ż postanowili „usunąć” Brzezińskiego.

Plan morderstwa podany przez „wierną” żonę Kusz zaakceptował i po zaopatrzeniu się w pistolet czekał na odpowiedni moment. Planowane zabójstwo w dniu 21 kwietnia nie doszło do skutku, gdyż tego dnia u Brzezińskich byli goście. Cyniczni

PROGRAM RDK

10 bm. g. 11: Otwarcie wystawy pt. „Udział Polaków w walkach o wolność Hiszpanii”. Otwarta w godzinach od 10-13 i od 17-20.

11 bm. g. 9 Zjazd delegatów Oddz. Roln. „Społem”. - Godz. 18 program własny Teatru RAK.

12 bm. g. 16.30 Zebr. Komisji Pom. M. O. Godz. 17: Sala OKZZ przedstawienie pt. „Kopciuszek” dla dzieci bydgoskich.

Dziś do godziny dwunastej w południe

UCZESTNIKOM NASZEGO WIELKIEGO KONKURSU „IKP” PRZYPOMINAMY, ŻE DZIŚ, W SOBOTĘ O GODZINIE 12 W POŁUDNIU UPŁYWA OSTATECZNY TERMIN NADSYLANIA ODPOWIEDZI NA PYTANIE KONKURSOWE. ODPOWIEDZI NALEŻY NADSYLAĆ DO REDAKCJI „ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO”, BYDGOSZCZ, UL. JAGIELLOŃSKA 17.

„ODNOWA”

Na rynku dziennikarskim ukazał się nowy tygodnik - „Odnowa”, organ Str. Pracy. Numer 1 z 3 marca br. zawiera m. in. artykuły: K. Popiela „Nasza Droga”, K. Studentowicza „Nasza chrześcijańska rewolucja” oraz S. Bukowskiego „Inicjatywa prywatna w służbie społecznej”.

Prócz tego tygodnik podaje szereg informacji z działalności Stronnictwa Pracy w terenie. Numer zamyka szpalt literacka, przegląd prasy katolickiej, przegląd prasy niekatolickiej zatytułowany: „Pod prąd”, oraz krótka kronika tygodnia. (tj.)

Epokowy wynalazek

W sferach kupieckich zawrzało. Szeptana na ucho wiadomość o nowym wynalazku stała się pewnikiem. Bomba atomowa i radar są głupestwem wobec epokowego sposobu wyrobu nowego sera. Kupcy z dumą podnosili głowy i podkreślali potrzebę handlu prywatnego, politycy z lekceważeniem wyrażali się o zmniejszonych dostawach UNRRA, a amatorzy sera padając sobie w objęcia przysięgali wystawienie pomnika dla pomysłowej bydgoszczanki. Cicha, skromna wynalazczyni, nie goniąca bynajmniej za rozgłosem, ukazała się na rynku w pierwszych dniach października, jak meteor proponując na bywcom nowo odkryty ser po 50 zł za kg. Rewelac. cena apetyt. wygląd i zawartości witaminowe zjednały dzielnej kobiecie tak liczną klientelę, że w dniach sprzedaży pod halami odbywały się istne bójkki. Hurtownicy kłócili się z detalistami, a prywatni kupujący kurczowo czepiali się straganu i błagali chociaż o jedno kilo. A wszystko to dlatego, że ser ten miał jedną cudowną własność. Oto po zjedzeniu małego kawałka kawałek człowieka momentalnie odczuwał uczucie sytości, a jeżeli po kilku dniach zjadał obiad, to za-

wdzięczał to jedynie porcji gorzkiej soli. W następnych miesiącach wynalazek stał się tak głośny, że na widok ciągnionego wózka z serem motorowi zatrzymywali tramwaje, szoferzy hamowali taksówki i przyłączały się do olbrzymiego tłumu, wydającego wesołe okrzyki tryumfu. Zanośli się na lokalną rewolucję. W sprawę musiała wdać się milicja i pierwszym jej krokiem było zbadanie proszku służącego do wyrobu „atomowego sera”. Dokonana analiza chemiczna wyprawiła wszystkich w osłupienie, a wynalazczynię zaprowadziła do Sądu Grodzkiego. Stan sytości dał się łatwo wytłumaczyć, gdyż ser ten był wyrabiany z kazeiny... służącej do wyrobu kleju. Oskarżona wyjaśniła sądowi, że proszek ten nabywała od Niemców w Pile w cenie po 200 zł za 50 kg i była przekonana, że „sernik” służy do wyrobu serów, a co najważniejsze - sama ten ser jadła, gdyż był on dość smaczny. Z tym argumentem nie zgodził się sędzia i kładąc hamulec inicjatywie i handlowi prywatnemu - skazał p. S. Marię na 4 miesiące aresztu z zawieszeniem i 1.000 zł grzywny.

(kibic)

kochankowie umówili się więc na dzień 25 tegoż miesiąca i gdy Kusz przybył wieczorem pod dom Brzezińskiej Janiny wskazała mu miejsce, gdzie ma się znajdować jej mąż. Gdy morderca tam go nie znalazł i zamierzał już wracać do domu, niespodziewanie spotkał swoją ofiarę przed domem. Błyskawicznie wyjął pistolet i strzelił, trafiając Henryka Brzezińskiego w brzuch. Błagalne słowa morderowanego: „Nie zabijaj, mam żonę i dziecko” nie uczyniły na cyniku żadnego wrażenia. Wystrzelił po raz drugi, trafiając Brzezińskiego w szyję a chcąc ostatecznie wykończyć dogorywającego, zażądał od przyglada-

jącej się z ganku całej scenie kochanki kuchennego noża, którym poderżnął szyję i kręgosłup umierającemu.

Zwyrodniała żona po zapytaniu kochanka „czy wszystko dobrze?” i po wytarciu z noża śladów krwi udała się do dziecka, by zobaczyć, czy śpi ono spokojnie, a następnie poszła do sąsiadki, opowiadając o zamordowaniu męża przez nieznaną sprawców. Sprawa się wkrótce wykryła i mordercy zostali aresztowani.

Ponieważ zabójstwo dokonane zostało przed wyjściem ustawy o sądach doraźnych sprawa ta będzie rozpatrywana w trybie postępowania zwykłego (re)

Zakończenie uroczystości jubileuszowych Adama Grzymały-Siedleckiego

BYDGOSZCZ (km). W czwartek odbyło się posiedzenie likwidacyjne Komitetu Wykonawczego Obchodu Twórczości Literackiej Adama Grzymały-Siedleckiego. Sprawozdania wygłosili przewodniczący Komitetu prof. Marian Turwid, sekretarz Leon Jaroszyński i skarbnik dyr. Władysław Strzyżowski. Jak wynikało ze sprawozdań, Komitet Wykonawczy wywiązał się w pełni ze swego pięknego zadania, stwarzając obchodowi Złotych Godów znakomitego pisarza najodpowiedniejsze ramy. Fakt objęcia protektoratu nad uroczystościami jubileuszowymi przez ministra kultury i sztuki Kowalskiego oraz skład Komitetu Honorowego, obejmującego najwybitniejszych przedstawicieli społeczeństwa polskiego i świata artystycznego, sprawił, że uroczystości bydgoskie miały walor wydarzenia ogólnopolskiego.

Zebrań przez usta sekretarza Wojewódzkiej Rady Narodowej Rombałskiego udzielił zarządowi Komitetu

Wykonawczego absolutorium, stwierdzając należyte spełnienie nałożonych na zarząd obowiązków.

Po zakończeniu zebrania przybył Adam Grzymała-Siedlecki, pragnąc osobiście podziękować członkom Komitetu Wykonawczego oraz tą drogą całemu społeczeństwu za okazaną mu życzliwość i zgotowanie jemu i jego dziełu tak pięknych i niezapomnianych uroczystości.

W imieniu Komitetu Wykonawczego przemówił do Jubilata ks. rada Skonieczny, w serdecznych słowach dając wyraz radości z faktu, że znakomity pisarz swoje Złote Gody święcił w grodzie bydgoskim oraz podkreślając jego wielkie zasługi położone na niwie polskiej pracy kulturalnej, pomnażającej dobro Narodu Polskiego.

Nadmieniamy jeszcze, że akta Komitetu Wykonawczego uchwalono przekazać Archiwum Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy.

TS GWIAZDA - POCZT. KLUB SPORTOWY

W niedzielę 10 bm. spotykają się powyższe drużyny na Stadionie Miejskim w Bydgoszczy o g. 10 przed poł. Mecz zapowiada się interesująco gdyż drużyny wystąpią z nowymi talentami.

T. S. Gwiazda: Plenarne zebranie w sobotę 9 bm. o godz. 18 w Domu Drukarza, Dolina 3.

Po krótkich występach na ul. Śniadeckich i Pomorskiej szajka włamywaczy i paserów skazana na kary długoletniego więzienia

BYDGOSZCZ (re). W końcu miesiąca października i w pierwszych dniach listopada ub. roku dokonano w ciągu dwóch tygodni w Bydgoszczy całego szeregu bezcelnych kradzieży z włamaniem. Przestępcy operowali na terenie ul. Śniadeckich i Pomorskiej i łupem ich padł cenny towar wartości kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Jeden ze współników stał na czatach, a drugi, ubrany w mundur wojskowy, pukał do mieszkań i konstatając, że jest ono puste, otwierał wytrychem drzwi i zabierał najcenniejsze rzeczy jak ubrania, futra, zegarki, aparaty radiowe, fotograficzne itd. Po krótkim okresie „pracy” złodziejom powinęła się noga i dzięki sprawnej pracy MO znaleźli się oni za kratkami.

Oskarżony Lubiewski Kazimierz Bohdan, bez stałego miejsca zamieszkania, przyznał się do winy, natomiast Stawny Jan zaprzeczył swojemu udziałowi w kradzieżach i oświadczył, że był wprawdzie w jednym z mieszkań, ale był przekonany,

że pomagał zabierać Lubiewskiemu jego własne rzeczy.

Zeznaniom tym sąd nie dał wiary, ponieważ rewizja wykryła w mieszkaniu Stawnego część skradzionych przedmiotów, a ponadto udowodniono, że Stawny razem z Lubiewskim sprzedawali łup paserom.

Z braku dowodów winy sąd uznał Stawnego winnym dokonania tylko dwóch kradzieży. Współoskarżeni o paserstwo Junke Maksymilian i Lonczkowska Maria nie przyznali się również do winy.

W wyniku rozprawy sąd uznał winę wszystkich oskarżonych za udowodnioną i skazał Lubiewskiego łącznie na 6 lat, Stawnego na 5, Junkego na dwa, a Lonczkowską na rok i sześć miesięcy więzienia, zobowiązując wszystkich skazanych praw publicznych i obywatelskich.

KS ZWM „Zryw”. Zebranie org. sekcji piłki nożnej odbędzie się 12 bm. o g. 17 w lokalu Woj. Szk. Org. ZWM (Paderewskiego 2).

Z notatnika reportera

W zabudowaniach ogrodnika p. Feliksa Krausego przy ul. Żółkiewskiej wybuchł pożar spowodowany wypadnięciem rozpalonego węgla z pieca na maty do pokrywania inspektów. Pastwą groźnego żywiołu padł sprzęt zgromadzony w budynku ogrodniczym. Calkowitemu zniszczeniu uległo wnętrze budynku wraz z cennymi urządzeniami ogrzewania centralnego.

Ogłoszenia w IKP czyta cała Polska

Życie Stronnictwa Pracy

Uwaga Koło Bielawki: Walne Zebranie w sobotę 9 bm. o godz. 17-ej w sali Kocerki, ul. Jagiellońska (Restauracja Rzeźni Miejskiej). Obecność członków, zamieszkałych przy niżej podanych ulicach, obowiązkowa: Dębowa, Chodkiewicza, Małachowskiego, Niemcewicza, Leśna, Pl. Weysenhoffa, Kaliska, Powst. Wielkopolskich, Stopowa, Al. Ossolińskich, Puławskiego, Leona XIII-go, Lansjerów, Ks. Misjonarzy, Kosynierów, Żeromskiego, Cicha, Ogińskiego, Bartoza Głowackiego, Sportowa, Litewska, Moniuszki, Kozietulskiego, Chopina, Mierostawskiego, Karłowicza, Plocka, Jastrzębia, Wawrzyniaka, M. Piotrowskiego, Poniatowskiego, Krakowska, Kilińskiego, Wesoła, Lelewela Jagiellońska od Gazowni, Em. Plater, Kurpińskiego, Huculska, Łużycka, Sułkowskiego, Pestalozziego, Curie-Skłodowskiej, Żabia, Szeroka, Żmudzka, Gajowa, Wybickiego, Pałucka.

Za Pomorski Zarząd Wojewódzki adw. H. Trzebiński wiceprezes.

Bydgoszcz—Wschód PKP. Dnia 7 bm. odbyło się Walne Zebranie Stronnictwa Pracy, Koło Bydgoszcz—Wschód PKP w warsztatach zwołane przez prezesa Darownego. Zebraniu przewodniczył prezes grodzki adw. Henryk Trzebiński, w asystencji Kaczmarska, Woźnego i Dylusa. Po odczytaniu protokołu z organizacyjnego zebrania, nastąpił wybór władz koła i delegatów na Zjazd Powiatowy. W skład zarządu weszli: Darowny — prezes, Wójtczak, Dylus, Kryszak, Winiecki, Wiśniewski oraz Szczepański — członkowie. Komisja rewizyjna ukonstytuowała się w osobach: Pozorskiego, Gucałskiego i Zielińskiego.

Następnie adw. Trzebiński wygłosił referat o sytuacji politycznej zagranicą i w Polsce, wskazując m. in. na konieczność zespolenia wysiłków całego Narodu w dziele odbudowy życia gospodarczego i moralnego Polski. Polska może, powinna i musi liczyć tylko na siebie samą. Pozycję na forum międzynarodowym zdobyć można tylko własną pracą.

W dyskusji zabierali głos Zieliński, Multan, Kryszak, Wójtczak i in. ni. Hasłem „Cześć Pracy” i odśpiewaniem Roty zakończono zebranie. Obecnych było około 150 członków.

„Zjednoczenie”. Walne zebranie w czwartek 14 bm. o g. 18 w świetlicy f-my „Leo”, ul. Chocimska 13. Zaprawa gimnastyczna dla lekkoatletów odbywa się we wtorki i piątki o g. 18 w sali gimnast. Gimn. Handl. (dawn. Kopernika).

Ola radiowej fall

ROZGŁOSIENIA POMORSKA

Sobota 9 marca
5.57 Progr. ogólnopol. 7.05 Progr. lok. 7.10 Progr. ogólnopolski. 8.30 Wład. miejsc. 8.35 Progr. dla radiow. 8.45 Konc. życz. 11.45 Pog. dla wsi. 11.57 Progr. ogólnop. 14.40 Muz. lud. 15.00 Śpiewa chór „Hasło”. 15.20 Inf. miejsc. 15.30 Skrz. posz. rodz. 15.50 Pog. dr. A. Derugi pt. „Bydgoszcz - Toruń”. 16.00 Progr. ogólnopolski. 21.00 Myśl. demokr. w lit. polskiej opr. dr. J. Plechocki. 21.15 Teatr Wyobraźni 21.50 Kronika dnia. 21.55 Pogadanka pt. „Stolica legendarnego Polski” opr. Wł. Malicka. 22.00 Progr. ogólnop. 23.35 Konc. życz. 24.00 Zakończenie.

Niedziela 10 marca
6.57 Progr. ogólnop. muzyka lekka, dziennik rad. 8.20 Progr. lok. 8.25 Progr. ogólnop. - muz., nabożeństwo. 11.57 Program ogólnop.: por. symf., „Niemcy po wojnie”, aud. wojskowa, radiokronika. 14.00 Program ogólnopolski aud. dla świetlic, chwila B. St. Teatr Wyobr., rec., muz., słuch. dla dzieci, audycja dla młodz., z dzieł bohaterstwa nar. kronika kult. 17.00 Progr. ogólnop.: podwiecz. przy mikrofonie, przegląd tyg., tyg. dźwięk., podróż po świecie 19.00 Progr. ogólnopolski: Uśmiech i piosenka” aud. polit.-int. aud. muz.-lit. 21.00 Kwadrans lit w opr. L. Żytkowicza pt. „Stanisław Staszic” 21.15 Skrz. radiofon. 21.25 „Jazz i piosenka” - L. Lauri i R. Szulc. 21.50 Kron. ub. tyg. 22.00 Progr. ogólnop. 23.35 Koncert żyycz. 24.00 Zakończenie.

Brzejeliśmy hurtownię nr 9
Centrali Zbytu
Porcelany, fajansu i wyrobów szklanych

Dotarczamy korzystnie i utrzymujemy stale na składzie
galanterię szklaną, szkło stołowe i gospodar-
skie, porcelanę oraz fajanse w dużym wyborze

Polecamy ponadto nasze zapasy
naczyni emaliowanych i ocynkowanych, garnków
żeliwnych, odlewów piecowych oraz innych to-
warów żelaznych

"Elibor"
Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa
Ł. J. Borkowski
Oddział w Bydgoszczy
Biura i składy
Chodkiewicza 19
telefon nr 18-98

Zjednoczone Warszawskie Fabryki
"COSTA-RICA"
kawa „TOMA”
polecają swe bezkonkurencyjne wyroby:
Cykorja **Mulatki** o smaku czekoladowym
Kawa mieszanka . . . **Wyborowa**
Kawa mieszanka . . . **Luksusowa**

Przedstawicielstwo i wyłączna sprzedaż dla Hurtowni-Spółdzielni
i Konsumów na Województwo Poznańskie i Pomorskie
DOM HANDLOWY
Czesław Borkowski, Poznań
Plac Działowy 11, telefon 45-84

Kupujemy siatkę na sitka do herbaty
blachę aluminiową, białą itp.
druty ocynkowane
Wytwórnia Wyrobów Metalowych
Bracia Waligórcy i Z. Paprzycki
Poznań, ul. Łacina nr 4 (dawniej św. Rocha)
Produkujemy sprzęt kuchenne i galanterię metalową

Fabryka konfekcji męskiej i chłopczej
Bracia Lisięccy, Poznań
Stary Rynek nr 72
Poleca **piewszorzędną konfekcję męską**

Dzisiaj, jutro i pojutrze
w Kawiarni „EUROPA” Plac Wolności nr 7
Telefon 24-14
WIECZÓR ARII, PIEŚNI I PIOSENEK
w wykonaniu duetu: G. PACYŃSKA i L. GRZEGORZEWSKI
Prosimy o wcześniejsze rezerwanie stolików. Ceny normalne

„Chcesz zdobyć”
szacunek politykiem swoich butów wódek
kupuj pastę znanej Fabryki w Bydgoszczy
„SOKÓŁ”
Grudziądzka 25 - Sanigórski

DOM HANDLOWY ŚL. BARCIKOWSKI i S-ka
Sp. z ogr. odp.
CENTRALA W WARSZAWIE, AL. JEROZOLIMSKIE 45 - TELEFON 832-58
ODDZIAŁY:
Łódź, Piotrkowska 5, tel. 171-44 i 130-09
Katowice, ul. Kościuszki 2, tel. 354-25
Telegramy - „BARCO”
NAWOZY SZTUCZNE NASIONA - ZBOŻA I PRZETWORY
Materiały budowlane

Poszukujemy rutynowanego **buchaltera (ki)**
Zgłoszenia pisemne z życiorysem do „I. K. P.” pod arkadami
ul. Jagiellońska 24, pod „500”

Prawidła kopyta, korek, wszelkie przyb. szewskie
Najtańsze źródło zakupu na Pomorzu
rowinca za zaliczeniem. Nie trać czasu i pieniędzy na podróż do Bydgoszczy. Otrzymasz
wszystko pocztą. Prędko, solidnie, natanie!
Ławrenowicz, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich nr 21

ORTOPEDIA w konuje protez rąk i nóg,
gorsety, pasy ortopedyczne itd.
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich nr 29
W. KICIŃSK

Dom Handlowy
Weiny damskie
Weiny męskie
jedwabie
Podszewki
Dodatki kraw.
Piłtwa
Flagowe
Dla Kupców rabat
Gdynia
ul. 10 Lutego 1-3-go Maja
HURT-DETAL

MASZyny
do pisania i liczenia, mikroskopy,
aparaty niwelacyjne poleca
Firma „**URSUS**”
Bydgoszcz, ul. Niedźwiedzia nr 4

Drugie wydanie
Wiech
„Wiadomo-Stolica”
Do nabycia we wszystkich księgarniach

Polecam w wielkim wyborze
Sprzęt kuchenne, art. żelazne
gwoździe, wkrętki, hufnale itp.
noże kieszonkowe, nożyczki
W. Lewandowski i Ska
Bydgoszcz, Długa 25, tel. 17-38

Aromaty owocowe
do lemoniad, soków wódek itp.
PIOTRKOW-KIE ZAKŁADY CHEMICZNE
Łódź, Śródmińska 22, tel. 200-37

Ekspedientkę
siłą pierwszorzędną i uczennicę
poszukuje
Roman Lewandowski Bławaty i Galanteria
Bydgoszcz, Aleje 1-go Maja nr 16

Worki, sienniki
plachty nieprzemakalne, pokrowce
na samochody ciężarowe, artuchy
robocze, derki na konie itp. poleca
Poznańska Fabryka Worków - Wyrobów Jutowych
Poznań, ul. Przemysłowa 33, tel. 18-45

Hurtowa sprzedaż
galanterii, wyrobów dzianych
i włókienniczych
Józef Stankiewicz
Łódź, ul. Piotrkowska nr 16
w podwórzu sklep Nr 21
Towary wysyłamy za zaliczeniem

BAZAR
Drobnych Kupców
Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 24
Otwarcie w sobotę
dnia 9 marca, o godz. 16-16j
Galanteria: konfek-
ta wszelkich rodzaj. Bławat

Łódzka
Hurtownia
Artykułów
Włókienniczych
Poznań Sw. Marcin 61, tel. 35-46
wielki wybór materiałów wełnianych,
bawełnianych, jedwabnych i szal.

Bez-
konku-
rencyjna
wytwórnia
chemiczna
R. Downar-Zapolski i Syn
Bydgoszcz
ul. Grodzka 4

MEBLE i nadal nie
sypialnie, kuchnie
kupisz jak najkorzystniej
w firmie **J. Marciniak**
Bydgoszcz, Wełn. Rynek 8

WOSZ
AKCESORIA
SAMOCHODOWE
Bydgoszcz, Jagiellońska 59, tel. 34-76
Gdynia, ul. Abrahama 41

Skład Materiałów Dentystycznych
Mikołaj Lubaczewski
Łódź, ul. Piotrkowska nr 84
telefon 163-56

Wznowiłem praktykę
Dr med. K. REKOWSKI
lekarz spec. chorób wewnętrznych
BYDGOSZCZ
Al. 1 Maja 35. Telefon 29-33

UNIEWAŻNIENIA
Unieważniam zgubioną kartę re-
jestacyjną RKU Kutno na nazwisko
Kowalewski Edward, Bydg.,
Jagiellońska 115. [1929]

Unieważniam skradzione dowody
Borowski Wacław, karta RKU -
Wrzeszcz zaświadczenie obywatel-
stwa polskiego i inne. [1793r]

Abonujcie **IKP**

HANDLOWE
Planino bardzo dobre sprzedam
Bydgoszcz, Poznańska 26/2. [1993]
Koldry dwie nowe sprzedam Jen-
dryka. Bydgoszcz, Śniadeckich 46/8.
[2001]
Stojak do garderoby kupimy -
„Europa” Pl. Wolności 7 - Byd-
goszcz. PAP [1804r]
Stolarskie maszyny, narzędzia
łożyska, części samochodowe. Biuro
Techniczno-Handlowe, Łódź, Al.
Kościuszki 32, tel. 219-18. [980r]
WYTWÓRNIĄ TOREBEK dam-
skich, Zygmunt Karon - Łódź,
Piotrkowska, 115, tel. 173-50. Wysy-
łam za zaliczeniem do każdej miej-
sowości. [1783r]
BARWNIKI w torebkach do do-
mowego użytku. „KOLORAN” idea-
lnie farbują wszelkie materiały.
Dla farbiarni w opakowaniach ki-
lowych. Atramenty. - Wytwórnia
Chemiczna „Stabil”, Łódź, Piotrk-
owska 39. [1750r]

Sprzedam sklep kolonialny z po-
wodu wyjazdu. Wiadomość: Byd-
goszcz, ul. 20 Stycznia 21. [1974]
Odstąpię fabrykę wód gazowych
i rozlewnię piwa dobrze zaprowa-
dzoną na Wybrzeżu. Urządzenie
najnowocześniejsze w dobrym sta-
nie. Oferty IKP., Bydgoszcz, pod
„Wody gazowe”. [2000]
Bieliznę damską, pończochy w
dużym wyborze, poleca Zofia Se-
rafinowicz, Łódź, Nowomiejska 4,
sklep. [1782r]
Wózek dziecięcy - nowy lub
używany w dobrym stanie kupię.
Bydgoszcz, Grunwaldzka 79, sklep.
[1983]
Sprzedam tapczan, bufet, kren-
dens, oraz maszynę szewską łat-
kową, cholewkarską płaską, kru-
wiecką i damską. Bydgoszcz, Dłu-
ga 47/7 w podwórzu I piętro. [1972]
Włosie końskie (ogony) w każdej
ilości kupuje: Drażkowski i Ska,
Bydgoszcz, ul. Wyzwolenia 1 (przy
Pl. Teatralnym). [2004]

MASZYNY do pisania, projektor
z kolorowymi przezroczami, zegar-
rek damski, wózek czterokołowy,
wagę stołową - sprzedam. Bydg.,
Bocianowo 42, m 11. [1796r]
Nowości wydawnicze:
Knittel John: El Hakim (Lekarz)
powieść w rodzaju Księgi
z San Michel 420,-
„Ślicznotka i zaczarowany
niedźwiedź” (zbiór bajek
Wujka Czesia) 60,-
Brzechwa Jan: X tomików
dla dzieci 200,-
Suchodolski: Dusza niemie-
cka w świetle filozofii 25,-
Podręcznik Samochodowy 160,-
Modzelewski: Eksploatacja
i obsługa samochodów 200,-
Żurnal mód: Nowa Linia,
wiosna - lato 1946 (wyda-
nie barwne w opisami) 250,-
Do nabycia: w Księgarni Pomor-
skiej, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 7, tel.
32-46. Dla Księgarni zarejestr. oryg.
rabat. [1984]

Mebel artystyczne sprzedam. -
Bydgoszcz, Kołłątaja 4, m 2. [2011]
**Centra - Anody - Sprychy - Łań-
cuchy - Baterie - Żarówki oświetle-
niowe.** - Przedstawicielstwo: Zbi-
gniew Małski, Toruń, Król. Jadwi-
gi 7. [1797r]
Foto-aparaty oraz przybory foto-
graficzne poleca, kupuje po cenach
przystępnych. Prowincja za zalicze-
niem: Skład przyborów fotograficz-
nych - B. Górski, Bydgoszcz, Po-
znańska 4. [2005]
SKALE do radioodbiorników ro-
żnych typów poleca: **KOPIO-
TECHNIKA, POZNAŃ**, ul. Wierz-
bięcice 18. Na prowincję wysyła
my pocztą. Przy zamówieniach
prosimy podać nazwę i typ aparatu
oraz wymiar skali [1517r]
UWAGA kupujemy włosie kor-
skie szczecinę oraz wszelkie su-
rowce szczerkarskie Pomorska
Wytwórnia Szczotek i Pędzli -
Bydg ul. Zduny 2, tel. 32-78 [1920]

KUPIĘ warsztat tkacki lub dam-
do roboty. Zgłoszenia IKP-Bydg.
pod „Stała praca”. [1725r]
Sprzedam okazynie - natych-
miast maszyny stolarskie: poletkę,
heblarkę szeroką, transmisję, ko-
ziół do piły tarczowej, dwie szli-
fierki, motor benzynowy 5 Km. do
młócenia, pompę motorową z węż-
ami ca 50 m, dwie wagi decymal-
ne, śrutownik Bydgoszcz, Artyle-
ryjska 3. [1726r]
Maszyny biurowe, remonty kon-
serwacja, przebudowa pisma na u-
kład polski w 24 godz. Na czas re-
montu wypożyczamy inną maszynę
Zakupujemy maszyny biurowe na-
wet zniszczone i polamane **Zakład**
Reperacyjny Maszyn Biurowych
Janusz Skarbonkiewicz - Byd-
goszcz, Pomorska 53, tel. 30-15
Kupujemy mleko w proszku, wa-
pinilne i inne surowce do czekola-
dy cukrow „Jantar” Bydgoszcz,
Sobieskiego 6 [1724r]

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 17
DRUKARNIA „I. K. P.”, ul. Dr. Emila Warmińskiego 14
Za niedoręczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpo-
wiadamy. Rekopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca
Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada
ODDZIAŁY „ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIEKSIKICH MIASTACH
AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKICH ODREBNE WYDANIA „IKP”
OGŁOSZENIA: Drobne po 5 zł za słowo. Poszukiwanie rodzi-
li i pracy 3 zł za słowo. Minimalna opłata ca 10 słów
Ogłoszenia milimetrowe: Przed tekstem 30 zł, w tekście 25 zł
za tekstem 10 zł nekrologi 7 zł. Przetargi i ogłoszenia urze-
dowe 7 zł. Tabelaaryczne i bilanse 15 zł za 1 mm
Niedziela i święta 50% drożej